

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen

Vejledning for bio- ordningen økologisk arealstøtte 2024

December 2023

Vejledning om bio-ordningen økologisk areal-
støtte 2024

Denne vejledning er udarbejdet af
Landbrugsstyrelsen i december 2023

Foto: Skyfish
© Landbrugsstyrelsen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
E-mail: mail@lbst.dk
www.lbst.dk

ISBN [0000-0000-0000]

**Finansieret af
Den Europæiske Union**

Indhold

1.	Kort om bio-ordningen økologisk arealstøtte	5
1.1	Hvem kan søge ordningen?	5
1.2	Hvor stort er tilskuddet?	6
1.3	Hvad er formålet med økologisk arealstøtte?	6
1.4	Hvad er nyt i ordningen i 2024?	6
1.5	Hvis du vil læse om love og regler	6
2.	Hvilke krav skal du opfylde?.....	7
2.1	Du skal både søge og få udbetalt grundbetaling til arealet	7
2.2	Bedriften skal være certificeret til økologisk jordbrugsproduktion, eller der skal være søgt om certificering	7
2.3	Arealet skal være under omlægning eller omlagt til økologisk jordbrugsproduktion i hele ansøgningsåret	7
2.4	Størrelseskrav til det ansøgte areal	7
2.5	Pesticider og gødning skal være godkendt til økologisk jordbrug	7
2.6	Du skal overholde kvælstofloftet på 107 kg N/ha	8
2.7	Det skal du gøre, hvis der sker ændringer i løbet af året	8
2.7.1	Hvornår kan du ændre afgrødekode?	8
2.8	Krav om arealtype.....	9
2.9	Sommerbrak	9
2.10	Du skal opbevare skatte-, moms- og driftsregnskaber.....	9
3.	Omlægningstillæg	10
3.1	Kan jeg søge omlægningstillæg til mit areal?	10
3.2	Karensperiode på fem år	10
3.3	Der er krav om flerårig økologisk status på arealet.....	10
3.4	Krav om økologisk jordbrug skal også opfyldes hos ny ejer eller forpagter	11
3.5	Bagatelgrænse for tilbagebetaling	11
3.6	Er der arealer, hvor du ikke kan søge omlægningstillæg?	11
4.	Tillæg for reduceret kvælstoftilførsel	12
4.1	Krav om tilmelding til Register for Gødningsregnskab	12
4.2	Du skal overholde et kvælstofloft på 65 kg N/ha	12
4.3	Du skal dokumentere, at du overholder kvælstofloftet	12
4.4	Arealer, hvor du ikke kan søge tillæg for reduceret kvælstoftilførsel.....	12
5.	Frugt/bær-tillæg	13
5.1	Arealet skal opfylde krav til produktion med henblik på høst	13
5.2	Du skal opfylde et minimumsplantetal	13
5.2.1	Dispensation fra minimumsplantetal	13
5.3	Arbejdsarealer i mark med frugt/bær	14
5.4	Blandinger af flere afgrøder på samme mark.....	14
5.5	Skovlandbrug.....	15
6.	Arealer, hvor du ikke kan søge økologisk arealstøtte	16
6.1	Tilskudsordninger, der ikke kan kombineres med økologisk arealstøtte	16

6.2	§ 3-arealer	16
6.3	3-metersbræmmer	17
6.4	Arealer, der ikke er støtteberettiget til grundbetaling	17
6.5	Arealer med tilsagn om økologisk arealtilskud, der er ophørt før tid	17
6.6	Arealreguleringer, fredninger mv.	18
6.6.1	Du kan få økologisk arealstøtte til arealer omfattet af frivillige aftaler uden kompensation.	18
7.	Hvilke tilskud kan du søge til samme areal?.....	19
7.1	Hvilke ordninger kan jeg kombinere med økologisk arealstøtte?.....	19
7.1.1	Du skal også opfylde konditionalitetsreglerne.....	19
8.	Hvordan dokumenterer du, at du opfylder kvælstofloftet?.....	20
8.1	Hvilke skemaer skal jeg udfylde og indsende?	20
8.2	Du skal udfylde og indsende skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder	20
8.3	Du skal udfylde og indsende gødningsregnskabet	20
8.4	Kvælstofloftet kan blive reduceret yderligere	21
9.	Kontrol og administrative sanktioner	22
9.1	Kriterier for at få tilskud	22
9.2	Forpligtelser	23
10.	Andre regler, du skal kende.....	25
10.1	Husk nationale bestemmelser ved etablering af småbiotoper	25
10.2	Svig med og misbrug af tilskud	25
10.3	Omgåelse af kriterier og forpligtigelser	26
10.4	Force majeure og ekstraordinære omstændigheder	26
10.5	Vi indsamler og behandler dine data	27
10.6	Hvis du vil klage over en afgørelse fra os	28
11.	Retsgrundlag.....	29
11.1	Hvor kan du finde reglerne?.....	29
11.2	EU-regler	29
11.3	Danske regler	29
	Bilag 1. Eksempler vedr. bagatelgrænse vedr. omlægningstillæg	30
	Bilag 2 Oversigt over afgrøder, der er berettigede til frugt/bær-tillæg	32
	Bilag 3 Sammenligning mellem bioordningen økologisk arealstøtte og den flerårige tilsagnsordning økologisk arealtilskud (ØA LDP)	34

1. Kort om bio-ordningen økologisk arealstøtte

Økologisk arealstøtte er en etårig bio-ordning, der gradvist afløser den hidtidige flerårige ordning økologisk arealtilskud (ØA-LDP). Økologisk arealstøtte består af en basisstøtte, som du kan vælge at supplere med et eller flere tillæg. Hvis du søger omlægningstillæg, følger en flerårig forpligtelse til økologisk drift. Du kan i 2024 søge tilskud til marker, der senest 1. januar 2024 er omlagt eller er under omlægning til økologisk jordbrugsproduktion.

Har du allerede et flerårigt tilsagn til økologisk arealtilskud (ØA LDP)?

Har du et flerårigt eksisterende tilsagn om økologisk arealtilskud (ØA LDP), fortsætter tilsagnet, indtil det udløber. Du skal huske at søge udbetaling af tilskud hvert år i resten af tilsagnsperioden. Ellers bortfalder tilsagnet, og du skal betale tidligere udbetalt tilskud tilbage.

Du kan søge bioordningen økologisk arealstøtte på arealer, hvor et flerårigt tilsagn om økologisk arealtilskud (ØA LDP) er udløbet rettidigt senest 31. august 2023.

Du skal være opmærksom på, hvilke marker du anmelder i fællesskemaet på siderne for hhv. den flerårige tilsagnsordning økologisk arealtilskud (ØA LDP) og bioordningen økologisk arealstøtte.

Du kan læse mere om forskelle mellem tilsagnsordningen økologisk arealtilskud (ØA LDP) og bioordningen økologisk arealstøtte i bilag 3.

1.1 Hvem kan søge ordningen?

Du kan søge økologisk arealstøtte, hvis din bedrift ved fællesskemafristen er certificeret til økologisk jordbrugsproduktion, eller du senest ved fællesskemafristen har ansøgt om certificering til økologisk jordbrugsproduktion. Du kan kun søge til arealer, der har været økologiske eller under omlægning siden 1. januar i ansøgningsåret. Derudover skal din bedrift leve op til kravene for grundbetaling, herunder krav om aktiv landbruger. Du kan læse mere i Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer.

[Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer](#)

Du søger økologisk arealstøtte i fællesskemaet på siden "Bioordninger" under fanen "Økologisk arealstøtte". Her skal du også huske at angive, at du opfylder krav vedr. økologisk drift, og du kun bruger plantebeskyttelsesmidler, der er godkendt til økologisk jordbrug. Fristerne er de samme som for grundbetaling, dvs. fristen for at indsende Fællesskema 2024 er 22. april 2024, mens fristen for at indsende ændringer til fællesskemaet er 17. maj 2024. Fristen for at indsende markblok-ændringer er 3. maj 2024, hvis du vil være sikker på, at kortlagene er rettet til senest ved ændringsfristen.

1.2 Hvor stort er tilskuddet?

Du kan søge basisstøtte under økologisk arealstøtte samt eventuelt et eller flere tillæg. Det er et krav for at få tillæg, at du også søger basisstøtte. Støttens størrelse (udgangspunkt) fremgår af tabellen:

	Støtte i kroner/ha	Støtte i euro/ha
Basisstøtte	1.200	161,07
Omlægningstillæg (udbetales i op til 2 år)	1.600	214,77
Tillæg for reduceret kvælstoftilførsel	650	87,25
Frugt/bær-tillæg:	4.000	536,91

Alle godkendte ansøgninger får udbetalt økologisk arealstøtte, dvs. vi prioriterer ikke mellem de godkendte ansøgninger. Hvis der ansøges mindre end budgetteret, kan basisstøtten forhøjes med maksimalt 25 procent, mens satsen tillæggene kan forhøjes med op til 10 procent. Hvis der søges mere end budgetteret, kan støttesatsen for tillæggene reduceres med op til 10 procent. I særlige tilfælde kan støttesatsen blive reduceret med mere end 10 procent, hvis det er nødvendigt for at imødekomme alle ansøgninger. Basisstøtten kan ikke reduceres.

1.3 Hvad er formålet med økologisk arealstøtte?

Ordnningen skal medvirke til at øge det økologiske areal for derved at opnå en række fordele for blandt andet klima, miljø, biodiversitet og dyrevelfærd gennem omlægning til og opretholdelse af økologisk jordbrugsproduktion.

Ordnningen skal bidrage til at opretholde den økologiske drift af det eksisterende økologiske areal og understøtte en stigning i det økologiske areal med henblik på en fordobling i 2030.

1.4 Hvad er nyt i ordningen i 2024?

Vi har i 2024 hævet basisstøtten til 1.200 kr/ha. Derudover har vi ændret fleksibiliteten vedr. støttesatsen i forbindelse med håndtering af over- eller underansøgning. Du kan læse mere i kapitel 1.2.

Derudover har vi justeret listen over de ordninger, som ikke kan kombineres med bioordningen økologisk arealstøtte. Du kan læse mere i kapitel 6.

1.5 Hvis du vil læse om love og regler

Løbende gennem denne vejledning skriver vi henvisninger til bekendtgørelser, paragraffer osv. i bokse i slutningen af relevante afsnit. Du kan finde de danske regler på retsinfo.dk. Søg efter bekendtgørelsens nummer og år for at finde den rigtige bekendtgørelse, fx "81 2023".

Du finder den rette EU-forordning på eur-lex.europa.eu. Brug feltet "Hurtigsøgning" og søg på forordningens nummer og årstal for at finde den rigtige forordning. Husk at bruge skråstreg, når du søger efter en forordning fx "2021/2115". Du kan også læse mere i kapitel 11 Retsgrundlag.

Hvis du vil læse om love og regler

Til dette kapitel har vi brugt bekendtgørelse nr. 81 af 23. januar 2023 om økologisk arealstøtte:

- § 5 om certificering og grundbetaling
- § 18 om tilskuddets størrelse

2. Hvilke krav skal du opfylde?

Din bedrift og dine arealer skal opfylde en række kriterier for at kunne søge økologisk arealstøtte, ligesom der er en række forpligtelser, som din bedrift og dine arealer skal opfylde hele ansøgningsåret.

2.1 Du skal både søge og få udbetalt grundbetaling til arealet

Det er en betingelse for at søge og få udbetalt økologisk arealstøtte, at du på samme areal retmæssigt søger og får udbetalt grundbetaling for samme ansøgningsår. Du kan læse mere om grundbetaling i: [Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer](#)

2.2 Bedriften skal være certificeret til økologisk jordbrugsproduktion, eller der skal være søgt om certificering

Din bedrift skal ved ansøgningsfristen enten være certificeret af Landbrugsstyrelsen til økologisk jordbrugsproduktion, eller du skal have søgt Landbrugsstyrelsen om at blive certificeret til økologisk jordbrugsproduktion. Du kan læse mere om, hvordan du søger om at blive certificeret til økologisk jordbrugsproduktion i [Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion](#).

2.3 Arealet skal være under omlægning eller omlagt til økologisk jordbrugsproduktion i hele ansøgningsåret

Arealet skal i hele ansøgningsåret, dvs. 1. januar – 31. december være omlagt til økologisk jordbrugsproduktion eller være under omlægning til økologisk jordbrugsproduktion. Det vil sige, at du skal være meget opmærksom på, at arealet er omlagt eller under omlægning allerede fra 1. januar i ansøgningsåret. Kravet skal opfyldes i hele ansøgningsåret. Det er afgørende, at arealet er anmeldt som økologisk til Jordbrugskontrol - Landbrugsstyrelsen. Du kan læse mere om, hvordan du omlægger dit areal til økologisk jordbrugsproduktion i [Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion](#).

2.4 Størrelseskrav til det ansøgte areal

Du kan søge økologisk arealstøtte til arealer, der udgør mindst 0,01 ha på en mark, der er et sammenhængende grundbetalingsberettiget areal. Du kan søge økologisk arealstøtte for den del af marken, der er tilbage, når det ikke-støtteberettigede areal, fx § 3 eller 3-metersbræmmer er trukket fra, læs også kapitel 6.

Du skal samlet søge økologisk arealstøtte til mindst 0,3 ha. Det betyder, at du godt kan søge økologisk arealstøtte til mindre arealer under 0,3 ha, men det samlede ansøgte areal under ordningen økologisk arealstøtte skal mindst udgøre 0,3 ha.

Størrelseskravene på hhv. 0,01 ha og 0,3 ha gælder også for arealer, som du søger tillæg til. Dvs. du skal også søge et givet tillæg til i alt mindst 0,3 ha. Til gengæld kan de enkelte arealer støtteberettiget til tillægget udgøre ned til 0,01 ha. Arealerne skal være en del af en sammenhængende grundbetalingsberettiget mark på mindst 0,3 ha.

2.5 Pesticider og gødning skal være godkendt til økologisk jordbrug

På de arealer, hvor du søger økologisk arealstøtte, må du kun bruge pesticider og gødning, der er tilladt til økologisk jordbrugsproduktion i Danmark. Du skal være opmærksom på, at du ikke må anvende bejdset udsæd. Du skal gemme bilag, fx fakturaer, i mindst 5 år, så du kan dokumentere, at du

overholder denne betingelse. Du kan læse mere om reglerne for pesticider og gødning, der er godkendt til økologisk jordbrugsproduktion i [Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion](#).

2.6 Du skal overholde kvælstofloftet på 107 kg N/ha

Hvis din bedrift er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, må du bruge maksimalt 107 kg udnyttet N/ha i gennemsnit for alle harmoniarealer på din bedrift. Kravet er gældende for hele bedriften herunder også alle eventuelle ikke-økologiske arealer. Kravet gælder også, hvis din bedrift har tilladelse til samtidig drift af økologiske og ikke-økologiske arealer, eller hvis dele af bedriften ikke er omlagt til økologisk jordbrugsproduktion.

Hvis du søger tillæg for reduceret kvælstoftilførsel, er kvælstofloftet på 65 kg udnyttet N/ha. Du kan læse mere om tillæg for reduceret kvælstoftilførsel i kapitel 4 "Tillæg for reduceret kvælstoftilførsel".

Når du søger økologisk arealstøtte i 2024, skal du opfylde kvælstofloftet på 107 kg N/ha i planperioden 1. august 2023 – 31. juli 2024. Hvis du har en forlænget planperiode, altså indtil 30. september 2024, skal du opfylde kvælstofloftet for ansøgningsåret 2024.

Kravet gælder også, hvis din bedrift kun er tilmeldt Register for Gødningsregnskab i en del af planperioden. Det vil sige, at hvis du melder dig ind i Register for Gødningsregnskab f.eks. 1. maj 2024, skal du opfylde kravet for hele planperioden 1. august 2023 – 31. juli 2024.

Du skal dokumentere, at du opfylder kvælstofloftet. Du kan læse om dette i kapitel 8 "Hvordan dokumenterer du, at du opfylder kvælstofloftet".

Er du ikke tilmeldt Register for Gødningsregnskab?

Hvis din bedrift ikke på noget tidspunkt i gødningsplanperioden fra 1. august 2023 til 31. juli 2024 er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, vil bedriften ikke være omfattet af kvælstofloftet på 107 kg N/ha, selvom du søger økologisk arealstøtte. Derudover skal du altid overholde det generelle krav for økologisk jordbrugsproduktion om maksimalt 170 kg total N/ha pr. planperiode. Du kan læse mere i [Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion](#)

2.7 Det skal du gøre, hvis der sker ændringer i løbet af året

Med mindre du har fået varslet kontrolbesøg, har modtaget et høringsbrev eller fået udbetalt dit tilskud, kan du trække marker ud af din ansøgning, reducere markens størrelse eller ændre afgrødekode, læs også kapitel 2.7.1. Denne ordning følger reglerne for grundbetaling. Læs mere i: [Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer](#)

Du skal ikke anmelde producentskifte i forhold til din ansøgning om økologisk arealstøtte, men du skal altid huske at anmelde et evt. producentskifte til Jordbrugskontrol vedr. økologisk status. Læs mere om, hvordan du anmelder ændringer i økologisk status i kapitel 5 i [Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion](#)

2.7.1 Hvornår kan du ændre afgrødekodet?

Du kan til og med ændringsfristen ændre afgrødekoder eller op- og nedskrive arealer fra ansøgningen. Efter ændringsfristen kan du ikke tilføje arealer eller skifte afgrødekoder på dine arealer, med mindre du har modtaget en høring. Det gælder alle afgrødekoder. Det er vigtigt for vores kontrol af afgrøderotationen på dine marker, at du indberetter afgrøderne på marken korrekt ved ansøgningens indgivelse. Hvis vi i den satellitbaserede kontrol klassificerer en anden afgrøde end den indberettede på en mark, og det har betydning for din ansøgning, vil du modtage et høringsbrev. I forbindelse med denne høring kan du sende georefererede billeder ind til os eller sende en ændring til dit fællesskema. Når du sender denne ændring, er det også muligt at ændre afgrødekoden på de marker, som høringen handler om. Har du modtaget en høring vedrørende den anmeldte afgrødekodet på en mark, har

du altså mulighed for at ændre afgrødekode inden for høringsfristen, også selvom dette sker efter ændringsfristen.

Du kan som udgangspunkt trække din ansøgning til arealet tilbage på ethvert tidspunkt. Du kan dog ikke trække ansøgningen tilbage for arealet efter den 25. oktober 2024. Læs mere i:

[Kontrol og administrative sanktioner for arealbaserede og animalske tilskudsordninger \(lbst.dk\)](#)

2.8 Krav om arealtype

Det ansøgte areal skal være et landbrugsareal og drevet enten, som:

- et areal i omdrift (inkl. brak og græs i omdrift)
- et areal med permanent græs, der har været udlagt med græs og andet grønkorn i mere end 5 år
- et areal med permanente afgrøder, herunder lavskov samt arealer med frugt- og bærafgrøder.

Du kan ikke søge økologisk arealstøtte til arealer med juletræer eller pyntegrønt.

Du kan godt søge basisstøtte til brakarealer, herunder også brakarealer, der benyttes til opfyldelse af GLM8-kravet om 4 % ikke-produktive arealer. Du kan ikke søge tillæg til brakarealerne.

Du kan søge økologisk arealstøtte, herunder både basis og eventuelle tillæg til småbiotoper, som er anmeldt under grundbetaling og GLM8. Arealer, udlagt som vildt- og bivenlige tiltag, skal anmeldes som småbiotoper. Læs mere om småbiotoper mv. i

[Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer](#)

2.9 Sommerbrak

På økologiske arealer er det muligt at bekæmpe rodukrudt med sommerbrak i en begrænset periode og samtidig få udbetalt økologisk arealstøtte, herunder også eventuelle tillæg. Sommerbrak betragtes som en landbrugsmæssig udnyttelse, fordi brakperioden er begrænset, og der både før og efter brakperioden er en afgrøde eller efterafgrøde på arealet. Arealet anmeldes i fællesskemaet med den afgrøde, der er på arealet i foråret. Du kan ikke anvende sommerbrak til opfyldelse af GLM8.

Der er forskellige former for sommerbrak, som er støtteberettiget:

- Vintersæd, der er etableret i efteråret, høstes i begyndelsen af maj. Den afslåede afgrøde kan enten spredes på marken eller høstes som grønkorn. Bagefter pløjes eller foretages en gennemskærende harvning, som du fortsætter hen over sommeren.
- Du sår en vårafgrøde, der enten høstes grøn eller spredes på marken sidst i juni, og bagefter gennemfører du sommerbrak fra sidst i juni. Marken ligger sort i 6-8 uger, hvor du jordbehandler.
- Kløvergræsmark udnyttes frem til sidst i juni, og herefter gennemfører du sommerbrak som beskrevet ovenfor.

2.10 Du skal opbevare skatte-, moms- og driftsregnskaber

Du skal kunne fremvise skatte-, moms- og driftsregnskaber, hvis Landbrugsstyrelsen efterspørger dem i forbindelse med kontrollen. Hvis du er tilmeldt Register for Gødningsregnskab, skal du også udarbejde og opbevare gødningskvoteberegning og gødningsregnskab for hver planperiode. Du skal opbevare dokumenterne i mindst 5 år fra seneste udbetaling af økologisk arealstøtte.

Hvis du vil læse om love og regler:

Til dette kapitel har vi brugt bekendtgørelse nr. 81 af 23. januar 2023 om økologisk arealstøtte:

- § 5 om krav vedr. grundbetaling, økologisk certificering og status samt størrelseskrav.
- § 8 vedr. økologisk status, økologiske plantebeskyttelsesmidler, økologisk gødning samt skatte-, moms- og driftsregnskaber
- § 9 om kvælstofloft

3. Omlægningstillæg

Du kan søge omlægningstillæg til arealer, som du omlægger til økologisk jordbrugsproduktion. Arealet skal forblive økologisk i tre år efter det år, hvor der er udbetalt omlægningstillæg, læs mere i afsnit 3.3.

3.1 Kan jeg søge omlægningstillæg til mit areal?

Du kan kun søge omlægningstillæg til arealer, hvor omlægningen til økologisk jordbrugsproduktion er begyndt senest 1. januar 2024. Arealet skal være under omlægning til økologisk jordbrugsproduktion, når ansøgningsåret begynder, og arealet skal være økologisk eller under omlægning til økologisk jordbrugsproduktion i hele ansøgningsåret. Du kan kun få omlægningstillæg for det første og det andet år, hvor marken er under omlægning. Hvis du vil søge omlægningstillæg i to år, skal du huske at søge omlægningstillægget i fællesskemaet i begge år.

Hvad er markens omlægningsdato?	Hvor mange års omlægningstillæg kan du få?
2. januar 2023 – 1. januar 2024	2
2. januar 2022 – 1. januar 2023	1
1. januar 2022 eller før	0

Skemaet viser, hvor mange år omlægningstillæg du kan få under økologisk arealstøtte afhængig af markens omlægningsdato.

3.2 Karensperiode på fem år

Du kan ikke søge omlægningstillæg til arealer, der indenfor fem år før det nyeste omlægningstidspunkt har været omlagt eller under omlægning til økologisk jordbrugsproduktion. Dette krav gælder uanset, om arealet har fået økologitilskud i løbet af den femårige periode. Du kan med andre ord kun få omlægningstillæg, hvis marken ikke har været omlagt eller søgt omlagt til økologisk jordbrug i mindst fem år før det nuværende omlægningstidspunkt.

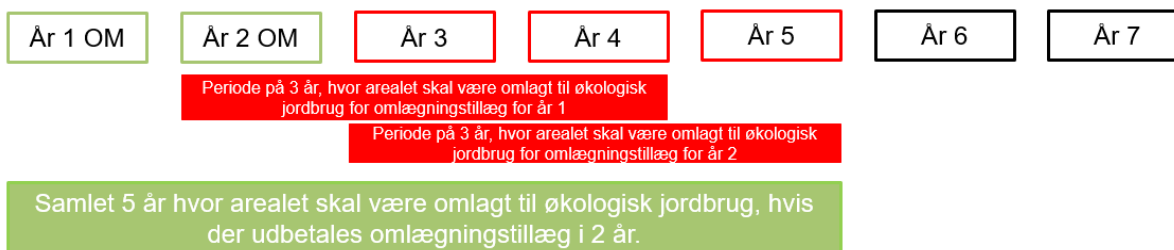
Eksempel på karensperiode

Omlægningstidspunktet for dine arealer er 1. maj 2023. For at du kan få omlægningstillæg, må arealerne ikke have været omlagt eller under omlægning til økologisk jordbrug i perioden 1. maj 2018 – 1. maj 2023.

3.3 Der er krav om flerårig økologisk status på arealet

Hvis du får udbetalt omlægningstillæg under økologisk arealstøtte, så er der krav om, at arealet fortsat er omlagt eller under omlægning til økologisk jordbrug i en efterfølgende flerårig periode. Du skal opfylde dette krav i de tre sammenhængende år, der følger direkte efter hvert år, som du får udbetalt omlægningstillæg for. Hvis du får udbetalt omlægningstillæg i to år, skal arealet således være omlagt eller under omlægning til økologisk jordbrug i fem sammenhængende år, inkl. de to år, der udbetales omlægningstillæg for. Se eksempel i figur 1.

Får du kun udbetalt omlægningstillæg for 1 år, skal arealet være omlagt eller under omlægning til økologisk jordbrug i fire sammenhængende år, inkl. det år, som du får udbetalt omlægningstillæg for. Se eksempel i figur 1.

Figur 1: Eksempel vedr. krav til flerårig omlægning til økologisk jordbrug

Kravet gælder for hele det areal, som en bedrift har fået udbetalt omlægningstillæg til i et givet år. Hvis arealet ikke er omlagt eller under omlægning til økologisk jordbrug i hele den sammenhængende periode, skal du betale omlægningstillægget tilbage (plus evt. sanktion), se dog kapitel 3.5 "Bagatelgrænse for tilbagebetaling". Du skal kun betale omlægningstillæg tilbage for det udbetalingsår, som den flerårige forpligtelsesperiode vedrører. Det vil sige, at hvis arealet ikke er omlagt til økologisk jordbrug i år 3, jf. figur 1, så skal du betale omlægningstillæg for år 1 og år 2 tilbage. Hvis arealet ikke er omlagt til økologisk jordbrug i år 5, jf. figur 1, skal du kun betale omlægningstillæg for år 2 tilbage, fordi forpligtelsesperioden for omlægningstillæg i år 1 udløber efter år 4.

3.4 Krav om økologisk jordbrug skal også opfyldes hos ny ejer eller forpagter

Kravet om, at arealet skal være omlagt til økologisk jordbrug, gælder også, selvom du overdrager arealet til anden side, f.eks. ved salg eller forpagtning. Det er dit ansvar, at den nye ejer eller forpagter opfylder kravet om, at arealet er omlagt til økologisk jordbrug. Hvis den nye ejer eller forpagter ikke opfylder kravet, er det den bedrift, som Landbrugsstyrelsen har udbetalt omlægningstillægget til, der skal betale omlægningstillægget tilbage.

3.5 Bagatelgrænse for tilbagebetaling

Hvis et areal ikke er omlagt til økologisk jordbrug i hele den flerårige periode, skal omlægningstillægget for arealet betales tilbage. Du skal kun betale omlægningstillæg tilbage, hvis vores kontrol viser, at

1. det er mere end 2 ha af det samlede areal, som bedriften har fået udbetalt omlægningstillæg til for et givet år, som ikke længere er omlagt til økologisk jordbrug og
2. det er mere end 10 pct. af en given marks areal, der ikke længere er omlagt til økologisk jordbrug set i forhold til det oprindelige areal, der er udbetalt omlægningstillæg til, og hvor der ikke tidligere er tilbagebetalt omlægningstillæg.

Du kan se eksempler vedr. bagatelgrænsen i bilag 1.

3.6 Er der arealer, hvor du ikke kan søge omlægningstillæg?

Du kan ikke søge omlægningstillæg til:

- arealer, hvor der ikke er søgt basisstøtte
- arealet som ikke er under omlægning
- arealer, der er anmeldt som brak i ansøgningsåret.

Du kan heller ikke søge omlægningstillæg, hvis du søger tillægget til mindre end i alt 0,3 ha for året.

Hvis du vil læse om love og regler:

Til dette kapitel har vi brugt bekendtgørelse nr. 81 af 23. januar 2023 om økologisk arealstøtte:

- §§ 10, 11, 12 og 13 om krav til omlægningstillæg

4. Tillæg for reduceret kvælstoftilførsel

Du kan søge tillæg for reduceret kvælstoftilførsel, hvis din bedrift er tilmeldt Register for gødningsregnskab. Det er et krav, at du bruger maksimalt 65 kg N/ha på bedriftsniveau.

4.1 Krav om tilmelding til Register for Gødningsregnskab

Hvis du vil søge tillæg for reduceret kvælstoftilførsel, skal du ved ansøgningsfristen være tilmeldt Register for Gødningsregnskab for den planperiode, der udløber i ansøgningsåret. Det vil sige, at du i ansøgningsåret 2024 skal være tilmeldt for planperioden 1. august 2023 - 31. juli 2024. Bemærk, at der er visse krav, du skal opfylde for at være tilmeldt Register for Gødningsregnskab. Du kan læse mere om disse krav på vores hjemmeside, hvor du også kan tilmelde dig Register for Gødningsregnskab.

[Register for Gødningsregnskab](#)

4.2 Du skal overholde et kvælstofloft på 65 kg N/ha

Hvis du søger tillæg for reduceret kvælstoftilførsel, må din bedrift have et årligt kvælstofforbrug på maksimalt 65 kg udnyttet N/ha i gennemsnit for alle bedriftens harmoniarealer i planperioden. Kravet gælder også eventuelle ikke-økologiske arealer. Det betyder, at uanset hvor mange marker du søger tillæg til, så gælder kravet om at bruge maksimalt 65 kg udnyttet N/ha harmoniareal for hele bedriften. Kravet om at bruge maksimalt 65 kg udnyttet N/ha for ansøgningsåret 2024 gælder planperioden 1. august 2023 til 31. juli 2024.

4.3 Du skal dokumentere, at du overholder kvælstofloftet

Du skal dokumentere, at du opfylder kravet om maksimalt 65 kg udnyttet kvælstof i gennemsnit pr. ha harmoniareal på bedriftsniveau, når du søger ordningen økologisk arealstøtte. Du kan læse mere om, hvordan du opfylder krav om dokumentation i kapitel 8 "Hvordan dokumenterer du, at du opfylder kvælstofloftet?"

4.4 Arealer, hvor du ikke kan søge tillæg for reduceret kvælstoftilførsel

Du kan ikke få et tillæg for reduceret kvælstoftilførsel til:

- arealer, hvor der ikke er søgt basisstøtte
- arealer, der er omfattet af et krav, lovgivning eller lignende, der forbyder tilførsel af gødning eller pålægger dig at bruge højst 107 kg udnyttet N/ha. arealer, der tilsammen er mindre end i alt 0,3 ha
- arealer, der er anmeldt som brak i ansøgningsåret.

Du kan heller ikke søge tillæg for reduceret kvælstoftilførsel, hvis du søger tillægget til mindre end i alt 0,3 ha for året.

Hvis du vil læse om love og regler:

Til dette kapitel har vi brugt bekendtgørelse nr. 81 af 23. januar 2023 om økologisk arealstøtte:

- §§ 16 og 17 om tillæg for reduceret kvælstoftilførsel

5. Frugt/bær-tillæg

Du kan søge frugt/bær-tillæg til arealer, hvor du dyrker en række udvalgte frugt-, bær- eller nødder.

5.1 Arealet skal opfylde krav til produktion med henblik på høst

Arealet skal være tilplantet med en af de godkendte hovedafgrøder senest ved ændringsfristen i ansøgningsåret. Hovedafgrøderne fremgår af bilag 2. Hovedafgrøden skal være på arealet frem til den 31. juli i ansøgningsåret. Arealet skal fremstå som en plejet kultur i veldefinerede rækker, der muliggør pleje af træer og buske samt høst af afgrøden. Arealerne skal fremstå som vedligeholdte, dyrkede arealer og må ikke ligge udyrkede som natur eller vildnis.

Hvis der ved kontrol opstår tvivl om, hvorvidt arealet er drevet plantagemæssigt, skal du fremvise dokumentation af følgende:

- beplantning af arealet (kvittering for indkøb af planter) eller
- salg af afgrøder både for indeværende år og tidligere år.

Et frugt-/bærearal, hvor der f.eks. også holdes fjerkræ eller grise, er berettiget til udbetaling af tillæg, hvis hovedformålet med arealet er produktion af frugt, bær eller nødder. Planterne må ikke ødelægges af dyrene. Arealet skal overholde de øvrige betingelser for frugt-/bærtillægget. Haver, frugthaver eller parker betragter vi ikke som landbrugsarealer, og de arealer er derfor ikke berettigede til tilskud.

5.2 Du skal opfylde et minimumsplantetal

Du skal anmelde dit areal med en hovedafgrøde i fællesskemaet. Du skal opfylde et minimumsplantetal pr. ha for hovedafgrøden. Hvis du ikke opfylder minimumsplantetallet for den anmeldte hovedafgrøde, er arealet ikke berettiget til frugt/bær-tillæg. Du kan se de godkendte frugt- og bærafgrøder, afgrødekoder og minimumsplantetal for hver afgrøde i bilag 2.

Planterne, som udgør hovedafgrøden, skal være jævnt fordelt over hele marken. Der må ikke være større områder over 100 m², som ikke er tilplantet med hovedafgrøden. Afstanden mellem rækkerne med hovedafgrøden, målt fra centrum af planterne, må ikke overstige 10 meter.

Arealer med valnød eller almindelig kastanje, der er etableret efter 31. januar 2023, skal være tilplantet med podede planter. Hvis du har etableret arealer med valnød eller kastanje efter 31. januar 2023, skal du kunne dokumentere, at arealet er tilplantet med podede træer. Du kan fx dokumentere kravet ved at fremvise en indkøbsfaktura, hvor det fremgår, at arealet er tilplantet med podede træer herunder sortsnavn for den plantede afgrøde.

5.2.1 Dispensation fra minimumsplantetal

Hvis du har en eksisterende frugt/bær-plantage, som du vil søge frugt/bær-tillæg til, men plantagen ikke lever op til minimumsplantetallet, kan du søge dispensation fra minimumsplantetallet. Dispensationen forudsætter:

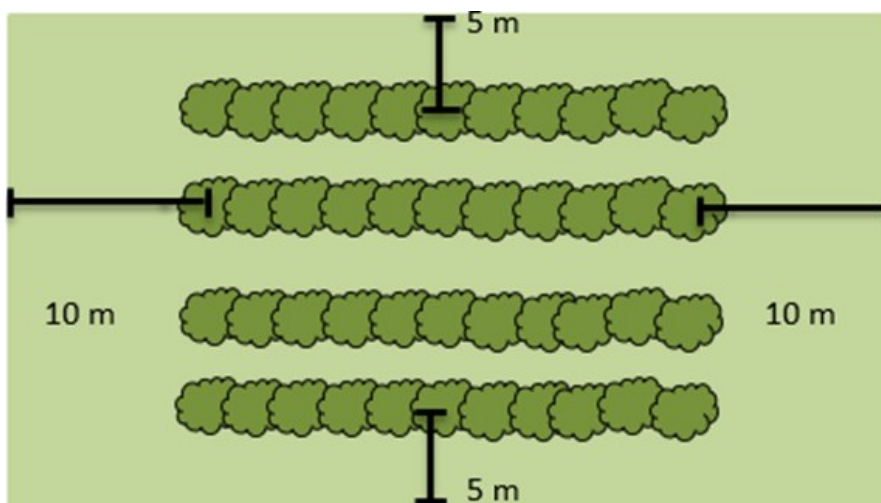
- at der er en eksisterende frugt/bær-plantage, dvs. at planterne skal være på marken ved ansøgningsårets begyndelse.
- at der er en reel erhvervmæssig produktion af frugt eller bær

Når vi behandler ansøgningen om dispensation, foretager vi en konkret vurdering af, hvor mange træer der er på marken, træernes alder samt arealet af marken. Du skal sende en skriftlig ansøgning om dispensation til Landbrugsstyrelsen pr. mail til arealtilskud@lbst.dk.

Du kan ikke ansøge om dispensation ved at skrive en bemærkning i fællesskemaet. Ansøgningen skal være modtaget i Landbrugsstyrelsen senest ved ændringsfristen.

5.3 Arbejdsarealer i mark med frugt/bær

En frugt-/bærmark kan omfatte ubefæstede arbejdsarealer, der ligger i udkanten af marken. De ydre arbejdsarealer må på to af markens sider højst være 10 meter brede hver og på markens øvrige sider højst 5 meter brede. De 10 meter brede arbejdsarealer vil typisk være på de to sider for enden af rækkerne, hvor der er behov for vendeplads.

Figur 2: Størrelse af arbejdsarealer

Bredden af arbejdsarealerne regnes fra midten af planterne i den yderste række af frugt eller bær. Husk, at plantetallet skal være opfyldt for hele marken inklusiv arbejdsarealerne.

Du må gerne have græs eller striber med f.eks. urter eller blomster på arbejdsarealerne, herunder mellem rækkerne af frugttræer eller bærbuske, hvis det er et led i produktionen. Blomsterstriber eller græsarealer etableres for at tiltrække nyttedyr og fugle til bekæmpelse af skadedyr som led i produktionen af frugt eller bær. Læs også om reglerne om aktivitetskrav for frugttræer og bærbuske i Vejledning om grundbetaling:

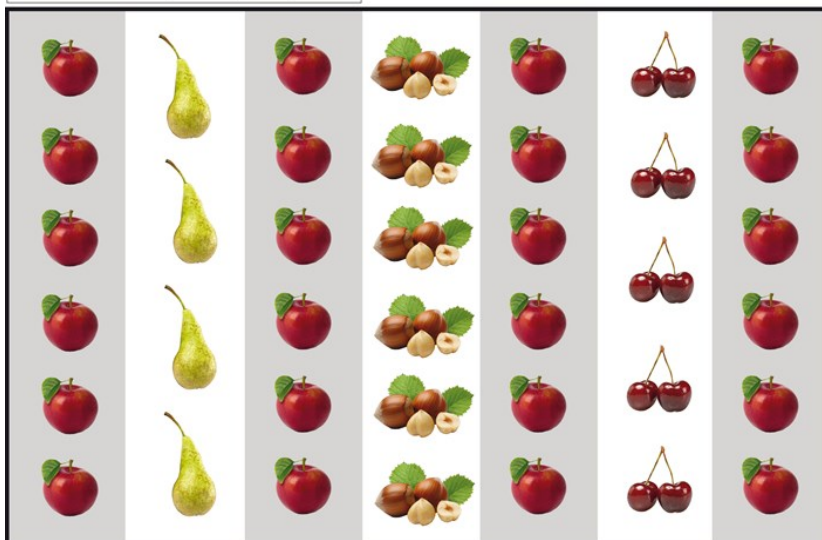
[Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer](#)

5.4 Blandinger af flere afgrøder på samme mark

Hvis du har flere forskellige frugt- og bærafgrøder på samme mark, skal du i fællesskemaet anmelde en hovedafgrøde. Hovedafgrøden skal opfylde krav til minimumsplantetal for hele den anmeldte mark, og hovedafgrøden skal være jævnt fordelt over hele marken. Har du på samme mark f.eks. både surkirsebær og æbler, skal der enten være mindst 300 surkirsebærtræer pr. ha eller mindst 400 æbletræer pr. ha, og enten æble eller surkirsebær skal anmeldes som hovedafgrøden. Enten surkirsebær eller æble skal opfylde minimumsplantetallet for hele den anmeldte mark. Sammen med hovedafgrøden kan der være andre godkendte frugt/bærafgrøder, som står i tabellen over godkendte afgrøder. Der kan også være arter eller underarter på arealet, som ikke står i tabellen over godkendte afgrøder.

Du skal opdele et areal i flere marker, hvis der er flere afgrøder på arealet, og hovedafgrøden ikke er jævnt fordelt over hele arealet, se også figur 3 og 4.

Mark 1 : Æbler (400 æbler pr. hektar)

Figur 3: Eksempel på blandinger, der anmeldes som én mark:

I dette eksempel anmelder du hele marken med afgrødekoden for æbler. Kun æbletræerne er jævnt fordelt over hele marken og opfylder plantetallet på mindst 400 æbletræer pr. ha. Bi-afgrøderne pærer, hasselnødder og kirsebær er ikke jævnt fordelt, men står blandet mellem rækkerne med æbler.

Mark 1 : Æbler	Mark 2 : Pærer	Mark 3 : Hasselnød	Mark 4 : Kirsebær

Figur 4: Eksempel på blandinger, der skal opdeles og anmeldes som 4 marker:

I dette eksempel skal du opdele arealet i 4 delmarker. Hver delmark skal du anmelden med hver sin hovedafgrøde. Æbletræerne er kun jævnt fordelt med et plantetal på 400 æbletræer pr. ha på delmark 1, pæretræerne er kun jævnt fordelt med et plantetal på 400 pæretræer pr. ha i delmark 2, osv.

5.5 Skovlandbrug

Skovlandbrug er arealer, hvor du dyrker frugt, bær eller nødder i kombination med mindst én anden afgrøde fx omdriftsafgrøder eller græs. Du kan ikke ansøge om frugt/bær-tillæg til skovlandbrug, da marken i sin helhed ikke vil kunne opfylde kravene til frugt/bær-tillæg. Læs om skovlandbrug i

[Vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer](#)

Hvis du vil læse om love og regler:

Til dette kapitel har vi brugt bekendtgørelse nr. 81 af 23. januar 2023 om økologisk arealstøtte:

- §§ 14 og 15 om krav til frugt/bær-tillægget

6. Arealer, hvor du ikke kan søge økologisk arealstøtte

Der er en række arealtyper, hvor du ikke kan søge økologisk arealstøtte. Det er bl.a. § 3-arealer, visse fredninger samt arealer, hvor du søger tilskud fra andre ordninger.

6.1 Tilskudsordninger, der ikke kan kombineres med økologisk arealstøtte

Du kan ikke søge økologisk arealstøtte til et areal, hvor der i forvejen er et eksisterende tilsagn på arealet. Det drejer sig om følgende tilsagnsordninger:

- Økologisk arealtilskud (tilsagnstype 36 og 37)
- Pleje af græs- og naturarealer (tilsagnstype 66, 67, 68, 69)
- Fastholdelse af vådområder (tilsagnstype 50, 55, 74, 75, 76)
- Fastholdelse af naturlige vandstandsforhold (tilsagnstype 77)
- Fastholdelse af lavbundsområder (tilsagnstype 78)
- Etablering af vådområder (tilsagnstype 13)
- Miljøvenlig drift af vådområder (tilsagnstype 16)
- Tilskud til fastholdelse af arealer i vand- og klimaprojekter (Engangskompensation)

Bemærk, at du ikke kan søge økologisk arealstøtte til et areal, hvor du har søgt tilsagn om pleje af græs- og naturarealer (tilsagnstype 68 og 69) med start 1. januar 2024, selvom du endnu ikke har modtaget tilsagnet til pleje af græs- og naturarealer.

Du kan ikke søge økologisk arealstøtte til et areal, der er omfattet af tilsagn om minivådområder med omkringliggende areal, eller hvor vi giver tilsagn senest 31. juli i ansøgningsåret.

Du kan ikke søge økologisk arealstøtte på arealer, hvor du i samme år søger tilskud fra ordningerne:

- Måltrettet kvælstofregulering
- Ekstensivering med slæt (bioordning)
- Biodiversitet og Bæredygtighed (bioordning)

Hvis de nævnte ordninger kun er søgt på en del af marken, kan du opdele marken i Internet Markkort (IMK), og søge økologisk arealstøtte på den del af marken, hvor der ikke er søgt en anden ordning. Du kan i kapitel 7 og hjemmesiden se, hvilke ordninger du kan kombinere med økologisk arealstøtte.

[Link til kombinationstabel på vores hjemmeside](#)

6.2 § 3-arealer

Du kan ikke søge økologisk arealstøtte til et areal, der er registreret som et § 3-areal jævnfør naturbeskyttelsesloven. Du kan dog indtegne § 3-arealerne som en del af din mark, og arealet bliver automatisk fratrukket i din ansøgning om økologisk arealstøtte. Hvis § 3-arealet udgør hele marken, skal du fjerne ansøgning om økologisk arealstøtte.

Hvis du mener, at registreringen af et eller flere af dine § 3-arealer ikke er korrekt, skal du henvende dig til den kommune, hvor arealet ligger. Hvis kommunen vurderer, at arealet er fejlregistreret, og arealet ikke er beskyttet natur, skal kommunen ændre udpegningen. Kommunen skal ændre udpegningen, så arealet ikke fremgår af § 3-registreringen på Danmarks Miljøportal den 1. november i året før, du søger økologisk arealstøtte.

6.3 3-metersbræmmer

Du kan ikke søge økologisk arealstøtte til arealer, der er udlagt som 3-metersbræmmer efter GLM4. Du kan heller ikke søge økologisk arealstøtte til 3-metersbræmmerne, selvom du anmelder dem som GLM8-areal. Du kan dog indtegne 3-meters-bræmmerne som en del af din mark, og arealet bliver automatisk fratrukket i din ansøgning om økologisk arealstøtte.

6.4 Arealer, der ikke er støtteberettiget til grundbetaling

Du kan ikke søge økologisk arealstøtte til arealer i korttemaet "Fradrag grundbetaling" eller til marker i markblokke markeret med "Ingen GB". Du kan dog indtegne arealer med "Fradrag grundbetaling" som en del af det ansøgte areal, og arealet bliver automatisk fratrukket i din ansøgning om økologisk arealstøtte. Hvis arealer med "Fradrag grundbetaling" og "Ingen GB" lever op til betingelserne for grundbetaling og økologisk arealstøtte, skal du indsende et markblokændringsforslag via Internet Markkort for at få arealets registrering ændret. Arealet skal opfylde betingelserne for tilskudsberettigede arealer, og du skal anvende arealerne landbrugsmæssigt med udførelse af landbrugsaktiviteter. Du kan læse mere om, hvordan du sender et ændringsforslag ind til markblokken i [Brugerguide til Internet Markkort](#).

I figur 5 betyder et "ja", at arealet kan få tilskud under ordningen. Et "nej" betyder, at arealet automatisk fratrækkes markens areal i fællesskemaet, hvis arealet og marken overlapper i Internet Markkort.

Areal	Ordning							
	Grundbetaling	Ø-støtte	Økologisk arealstøtte	Ekstensivering med slået	Miljø- og klimavenligst græs	Variert planteproduktion	Biodiversitet og bæredygtighed	Tilskud til stivelseskartofler
Grundbetalingsfradrag	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
§ 3	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
3-metersbræmmer (GLM 4)	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
GLM-søer (GLM 8)	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
GLM-fortidsminder (GLM 8)	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
GLM-markkrat (GLM 8)	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
GLM-småbiotoper (GLM 8)	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Grundbetalingssmåbiotoper (frivilligt)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej
Bio-ordning biodiversitet & bæredygtighed: Småbiotoper, markbræmmer og brak	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej
Arealer uden for korttemaet "Miljø- og klimavenligt græs" (bio-ordning)	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja

Figur 5 Fradragarealer for grundbetaling, ø-støtte, bio-ordningerne og stivelseskartofler.

6.5 Arealer med tilsagn om økologisk arealtilskud, der er ophørt før tid

Du kan ikke søge økologisk arealstøtte til et areal, der er eller har været omfattet af et tilsagn om økologisk arealtilskud, og tilsagnet er ophørt før tid med virkning fra 1. september 2023, enten hvis:

- tilsagnet for arealet er bortfaldet på baggrund af revisionserklæring,
- tilsagnet for arealet vil bortfalde, fordi arealet ikke er anmeldt i fællesskemaet i ansøgningsåret 2023
- tilsagnet for arealet bortfalder, som følge af kontrol
- tilsagnet for arealet vil bortfalde i forbindelse med overdragelse af arealet (blåt producentskifte) i perioden fra ansøgningsfristen 2023 og frem til ansøgningsfristen 2024.

Du kan læse mere om revisionserklæring, manglende anmeldelse og blåt producentskifte i

6.6 Arealreguleringer, fredninger mv.

Der er en række arealreguleringer, herunder fredninger, forbud, påbud, aftaler, mv., der betyder, at du ikke kan søge økologisk arealstøtte til dit areal. Du kan ikke søge økologisk arealstøtte til et areal, der ved ansøgningsfristen er pålagt forpligtelser om, at:

- arealet skal drives økologisk eller på en måde, der svarer til økologisk jordbrugsproduktion eller forpligtelser, der i hovedsagen svarer hertil
- der ikke må bruges pesticider eller tilsvarende krav.

Du kan ikke søge økologisk arealstøtte til arealer, der er omfattet af kortlaget "Arealer med pesticidfri og gødningsfri drift" i Internet Markkort.

Hvis forpligtelsen højst tillader tilførsel af 107 kg N pr. ha, kan du ikke søge tillæg for reduceret kvælstoftilførsel, men du kan godt søge basisstøtte, omlægningstillæg og frugt/bær-tillæg.

Hvis der i forpligtelsen er forbud mod tilplantning, kan du ikke søge om frugt/bær-tillæg.

En forpligtelse kan stamme fra anden lovgivning eller en servitut, som f.eks. er pålagt ved fredning. Du kan heller ikke søge økologisk arealstøtte, hvis du har en frivillig aftale med fx en kommune eller et vandværk, der betyder, at du får betaling for at dyrke et areal økologisk eller uden pesticider. Hvis det kun er en del af marken, der er omfattet af en fredning e.l., der ikke er foreneligt med ansøgning om økologisk arealstøtte, opdeler du marken i delmarker. Du kan ikke søge tilskud for de delmarker, som er omfattet af fredningen e.l. med f.eks. forbud mod brug af pesticider.

Du kan ikke søge økologisk arealstøtte til et areal med vandboring og den 25 meter brede beskyttelseszone omkring boringen, da der er forbud mod at bruge pesticider i beskyttelseszonen. Du kan finde vandboringer og de tilhørende beskyttelseszoner i Internet Markkort i laget "Vandboringer 2024." Hvis en vandboring og beskyttelseszone indgår helt eller delvist i din mark, skal du opdele marken og ikke søge økologisk arealstøtte på den del af marken, hvor vandboring og beskyttelseszone indgår. Hvis du mener, at beskyttelseszonen er forkert placeret, kan du skrive en bemærkning.

Du kan heller ikke søge økologisk arealstøtte til projektarealer, der er berettiget til grundbetaling på baggrund af undtagelsesbestemmelser i art. 4, stk. 4, litra c i forordning 2021/2115 (tidligere art. 32-arealer). Det kan fx være vådområder, lavbundsarealer og klimalavbundsarealer. Du kan heller ikke få økologisk arealstøtte til de tørre dele af projekter vedr. vådområder, lavbundsarealer og klimalavbundsarealer, hvis de er omfattet af et forbud mod at bruge pesticider.

6.6.1 Du kan få økologisk arealstøtte til arealer omfattet af frivillige aftaler uden kompensation.

Du kan derimod få økologisk arealstøtte til arealer, der er omfattet af en frivillig aftale, som fx en forpagtningsaftale om pesticidfri eller økologisk drift, så længe der ikke indgår økonomisk kompensation som en del af aftalen. Det kan eksempelvis være en forpagtningsaftale mellem en kommune og dig om pesticidfri eller økologisk drift på et kommunalt ejet areal. Det er en forudsætning, at arealet ikke i forvejen er omfattet af en af de forpligtelser, der er nævnt ovenfor.

Hvis du vil læse om love og regler:

Til dette kapitel har vi brugt bekendtgørelse nr. 81 af 23. januar 2023 om økologisk arealstøtte:

- §§ 4, 6 og 7 om hvilke arealer, der ikke kan søges økologisk arealstøtte til

7. Hvilke tilskud kan du søge til samme areal?

Du kan kombinere økologisk arealstøtte med en række andre ordninger og dermed også få udbetalt tilskud fra disse ordninger til samme areal.

7.1 Hvilke ordninger kan jeg kombinere med økologisk arealstøtte?

Du kan søge tilskud fra en række andre tilskudsordninger til samme areal, hvor du også søger økologisk arealstøtte:

- Grundbetaling (bemærk, at det er et krav for at søge økologisk arealstøtte, at du også søger og modtager grundbetaling)
- Ø-støtte
- Miljø- og klimavenligt græs (bioordning)
- Varieret planteproduktion (bioordning)
- Stivelseskartofler

Du kan på vores hjemmeside se, hvilke ordninger du kan kombinere med økologisk arealstøtte.

[Link til kombinationstabel på vores hjemmeside](#)

7.1.1 Du skal også opfylde konditionalitetsreglerne.

Alle landbrugere, der modtager tilskud under bl.a. grundbetaling og bioordninger skal leve op til en række konditionalitetskrav. Disse udgør nogle basiskrav, der skal være opfyldt for at kunne modtage det fulde tilskud. Konditionalitet omfatter lovgivning om miljø-, folke-, dyre- og plantesundhed, samt regler for god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM).

Det er den landbruger, der søger om tilskud, som er ansvarlig for, at kravene om konditionalitet bliver overholdt i hele kalenderåret og på hele bedriften. Hvis du ikke overholder kravene om konditionalitet, kan tilskuddet blive nedsat eller helt falde bort, også selvom alle kriterier og forpligtigelser under økologisk arealstøtte er overholdt.

Du kan læse mere om konditionalitet i

[Vejledning om konditionalitet - Miljøområdet](#).

8. Hvordan dokumenterer du, at du opfylder kvælstofloftet?

Du skal dokumentere, at du opfylder kvælstofloftet på enten 65 eller 107 kg N/ha. I dette kapitel kan du læse, hvordan du opfylder kravene om dokumentation.

8.1 Hvilke skemaer skal jeg udfylde og indsende?

Hvis du søger basisstøtte og er tilmeldt eller har været tilmeldt Register for Gødningsregnskab i gødningsplanperioden, som udløber i ansøgningsåret, skal du dokumentere, at du opfylder kravet om at bruge maksimalt 107 kg udnyttet kvælstof i gennemsnit pr. ha harmoniareal på bedriften.

Hvis du søger tillæg for reduceret kvælstoftilførsel, skal du dokumentere, at du opfylder kravet om at bruge maksimalt 65 kg udnyttet kvælstof i gennemsnit pr. ha harmoniareal på bedriften for den planperiode, der udløber i ansøgningsåret.

Du opfylder kravene til dokumentation ved at udfylde og indsende skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder samt gødningsregnskabet.

8.2 Du skal udfylde og indsende skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder

Du skal udfylde og indsende skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder for gødningsplanperioden 2023/2024. Skemaet skal sendes via Tast selv senest ved fristen for indsendelse af fællesskemaet.

Du skal angive i Rubrik D "Økologisk arealstøtte" på siden "Beregn gødningskvote" i skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder, om du opfylder kravet om at bruge maksimalt enten 65 eller 107 kg N/ha harmoniareal.

I skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder skal du udfylde siden "Markplan" med oplysninger om:

- marknummer
- markbloksnummer
- areal
- jordbundstype (JB-nr.)
- markering for, om marken er et harmoniareal
- hovedafgrøde
- forfrugt
- efterafgrøder
- kvælstofnorm for den valgte afgrøde i henhold til reglerne i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag og regler fastsat i henhold til denne lov.

8.3 Du skal udfylde og indsende gødningsregnskabet

Du skal udarbejde og indsende et gødningsregnskab, der viser, at du opfylder kravet om at bruge maksimalt 65 eller 107 kg udnyttet N/ha i gennemsnit for alle dine harmoniarealer på din bedrift. Den kvælstofkvote, som du har beregnet i skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder, bliver overført til dit gødningsregnskab. Gødningsregnskabet skal være indberettet i Landbrugsindberetning senest 31. marts året efter planperiodens slutning.

8.4 Kvælstofloftet kan blive reduceret yderligere

Kravet om at bruge maksimalt 65 eller 107 kg udnyttet N/ha harmoniareal er gældende i forhold til reglerne for økologisk arealstøtte. Eventuelle sanktioner i forhold til økologisk arealstøtte beregnes alene ud fra krav om hhv. maksimalt 65 eller maksimalt 107 kg udnyttet N/ha harmoniareal.

Du skal dog være opmærksom på, at bedriftens samlede kvælstofkvote i forhold til gødskningsreglerne kan blive reduceret yderligere til under 65 eller 107 kg udnyttet N/ha harmoniareal. Det kan f.eks. være:

- hvis du ikke har udlagt tilstrækkelige arealer med efterafgrøder,
- hvis den beregnede kvote i forhold til afgrødens kvælstofnorm er mindre end de 65 eller 107 kg udnyttet N/ha harmoniareal, eller
- på grund af eftervirkningen af udlagte pligtige efterafgrøder.

Det vil altid være den mindste kvælstofkvote i gødningskvoteberegningen, der bliver overført til gødningsregnskabet. Du skal altid opfylde kravene både for ordningen økologisk arealstøtte og i forhold til gødskningsreglerne.

Du skal også være opmærksom på, at GLM8-arealer og småbiotoper ikke er en del af harmoniarealet. Derfor kan bedriftens samlede opgjorte kvælstofforbrug pr. hektar blive forøget, når du udlægger fx småbiotoper uden at reducere kvælstofmængden. Det kan få betydning for din overholdelse af de 107 og 65 kg N-kravene.

Du skal indsende gødningsregnskabet efter reglerne i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. samt regler fastsat i henhold til denne lov.

Du kan f.eks. indsende Skema B fra [Vejledning om gødsknings- og harmoniregler](#).

Her kan du også læse mere om, hvordan du beregner din gødningskvote og udarbejder gødningsregnskab. Læs også [Vejledning til skemaet Gødningskvote og Efterafgrøder](#).

Hvis du vil læse om love og regler:

Til dette kapitel har vi brugt bekendtgørelse nr. 81 af 23. januar 2023 om økologisk arealstøtte:

- §§ 9 og 17 om hvordan du opfylder krav vedr. dokumentation for kvælstoflofterne

9. Kontrol og administrative sanktioner

Når du søger om tilskud under en arealbaseret eller animalsk tilskudsordning, kontrollerer vi din ansøgning administrativt. Vi undersøger bl.a., om du opfylder betingelserne for tilskud ud fra de oplysninger, du har indberettet. Vi bruger satellitbaseret kontrol til at kontrollere forholdene på stedet i forhold til grundbetaling, tilskud til stivelseskartofler, ø-støtte og visse bioordninger, dog ikke økologisk arealstøtte. I nogle tilfælde vil vi supplere denne administrative kontrol med kontrolbesøg på en mindre del af bedrifterne, da der kan være specifikke tilskudsbetingelser for den pågældende ordning, som vi ikke kan kontrollere med satellitdata. Vi kan også komme på kontrolbesøg på en mindre del af bedrifterne, fordi der er enkelte, hele ordninger, som ikke er omfattet af den satellitbaserede kontrol. Ved overtrædelser af reglerne og beregning af administrative sanktioner skelner vi mellem "kriterier for at få tilskud" og "forpligtelser".

Du skal være opmærksom på, at økologiske bedrifter udover tilskudskontrol hvert år også bliver kontrolleret for, om bedriften, herunder markerne, opfylder betingelser for at være økologisk certificeret eller under omlægning til økologisk jordbrugsproduktion. Hvis din bedrift og dine marker ikke opfylder betingelserne for økologisk certificering og økologisk jordbrugsproduktion, kan det få betydning for din ansøgning om økologisk arealstøtte. Du kan læse mere om økologikontrol på vores hjemmeside: [Landbrugsstyrelsens side om økologikontrol](#)

9.1 Kriterier for at få tilskud

"Kriterier for at få tilskud" er de overordnede betingelser, der skal være opfyldt, for at du kan få tilskud. Kriterierne kan f.eks. være, at du søger grundbetaling til arealet, og at arealerne ikke må ligge i bestemte områder (fx §3-områder osv.). For alle bioordninger er det ligeledes et kriterie, at forpligtelserne i grundbetalingsordningen overholdes. Hvis du ikke opfylder et eller flere kriterier for et areal, kan arealet ikke medtages i det, som vi kalder "det godkendte, ansøgte areal".

Opfyldelse af kriterierne for basisordningen er også en forudsætning for tillæggene. Hvis et kriterie for basisordningen ikke overholdes, bortfalder økologisk arealstøtte til arealet. Det gælder både basisstøtten og eventuelle tillæg.

Kriterierne for basisstøtten omfatter:

- Arealet skal være tilskudsberettiget under grundbetalingsordningen i hele ansøgningsåret.
- Bedriften skal være certificeret eller have ansøgt om certificering til økologisk jordbrug senest ved ansøgningsfristen.
- Arealet skal senest 1. januar i ansøgningsåret være omlagt eller under omlægning til økologisk jordbrugsproduktion.
- Arealet må i ansøgningsåret ikke være et projektareal, der er tilskudsberettiget til grundbetaling (art. 4, stk. 4 c).
- Den ansøgte mark skal være mindst 0,01 ha.
- Det samlede areal, hvortil du søger basisstøtte, skal udgøre mindst 0,30 ha.

- Det ansøgte areal må ikke være omfattet af uforeneligt tilsagn f.eks. pleje af græs- og naturarealer eller indgå i et minivådområde.
- Der må ikke være søgt ekstensivering med slæt eller biodiversitet og bæredygtighed på det ansøgte areal.
- Der må ikke søges økologisk arealstøtte på arealer, hvor tilsagn om Økologisk Arealtilskud er bortfaldet med virkning fra 1. september året før ansøgningsåret som følge af ”blåt producent-skifte”, revisionsklausul eller manglende anmodning om tilskud.
- Arealet må ikke ved udløb af ansøgningsfristen være omfattet af en regulering eller af en aftale (der indebærer betaling) e.l., der medfører, at betingelser for økologisk jordbrugsproduktion skal opfyldes, eller arealet ikke må tilføres kemiske plantebeskyttelsesmidler.

Udover kriterierne for basisstøtte gælder en række yderligere kriterierne for tillæggene, hvor det gælder, at det pågældende tillæg bortfalder, hvis kriteriet ikke overholdes:

Kriterierne for omlægningstillæg omfatter:

- Du kan ikke søge omlægningstillæg i mere end to sammenhængende år.
- Du skal søge basisstøtte til arealet.
- Det samlede areal, hvortil du søger omlægningstillæg, skal udgøre mindst 0,30 ha.
- Arealet skal være begyndt omlægning 1. januar i det kalenderår, der ligger to år før ansøgningsåret (år k-2) eller tidligere.
- Arealet må ikke være anmeldt som brak i Fællesskemaet.
- Arealet må ikke være omlagt eller under omlægning til økologisk jordbrug inden for 5 år før den aktuelle omlægningsdato.

Kriterierne for frugt/bær-tillægget omfatter:

- Du skal søge basisstøtte til arealet.
- Det samlede areal, hvortil du søger frugt/bær-tillægget, skal udgøre mindst 0,30 ha.
- Arealet skal være anmeldt i Fællesskemaet med en godkendt frugt/bær-afgrødekode.

Kriterierne for tillæg for reduceret kvælstoftilførsel omfatter:

- Du skal søge basisstøtte til arealet.
- Det samlede areal, hvortil du søger tillæg for reduceret kvælstoftilførsel, skal udgøre mindst 0,30 ha.
- Arealet må ikke være anmeldt som brak i Fællesskemaet.
- Din bedrift skal ved udløb af ansøgningsfristen være registreret i Register for Gødningsregnskab for den planperiode, der udløber i ansøgningsåret.
- Arealet må ved udløb af ansøgningsfristen ikke være omfattet af en regulering eller af en aftale (der indebærer betaling) e.l., der medfører, at arealet ikke må tilføres gødning eller at der på arealet må tilføres mindre end 107 kg udnyttet N/ha.

9.2 Forpligtelser

Under hver ordning er der forpligtelser, som du enten skal udføre eller ikke må udføre. Hvis du på et areal ikke opfylder de forpligtelser, som gælder under ordningen, bortfalder tilskuddet for arealet helt eller delvist. Herudover kan du få en administrativ sanktion, som afhænger af alvoren, omfanget og varigheden af den manglende overholdelse af forpligtelserne.

Du kan læse om konsekvenserne af overtrædelse af forpligtelser i Vejledning om kontrol og sanktioner 2024, hvor der i bilaget også er en oversigt over de forpligtelser for økologisk arealstøtte, hvor der anvendes en vægtningskategori til sanktionsberegning, der er lavere end 100 %. I denne vejledning kan du også læse mere om de overordnede regler for kontrol og sanktion:

[Kontrol og administrative sanktioner for arealbaserede og animalske tilskudsordninger \(lbst.dk\)](#)

Der er en række forpligtigelser på basisstøtten, hvor vi i udgangspunktet anvender en vægtningskategori på 100 %, hvis forpligtigelserne overtrædes. Disse forpligtigelserne gælder også for tillæggene:

- Arealet skal i hele ansøgningsåret være omlagt eller under omlægning til økologisk jordbrug.
- Der må på arealet kun anvendes plantebeskyttelsesmidler godkendt til økologisk jordbrug.
- Der må på arealet kun tilføres gødning godkendt til økologisk jordbrug.

Følgende overtrædelse af forpligtigelser under omlægningstillægget er omfattet af en vejledende vægtningskategori på 100 %:

- Omlægningstillægget for et areal er betinget af, at der opretholdes økologisk drift på arealet i en periode på 3 kalenderår efter hvert år, hvor der er udbetalt omlægningstillæg.

Følgende overtrædelser af forpligtigelser under frugt/bær-tillægget er omfattet af en vejledende vægtningskategori på 100 %:

- Arealet skal ved ændringsfristen være tilplantet med en godkendt hovedafgrøde.
- Hovedafgrøden skal ved ændringsfristen være etableret med mindst det anførte antal planter/ha for den pågældende afgrøde.
- Hovedafgrøden skal frem til 31. juli i ansøgningsåret være på arealet og opfylde minimumsplantetallet, herunder krav vedr. podede planter for hhv. Valnød og Kastanje på arealer tilplantet efter 31. januar 2023.
- Hovedafgrøden skal fremstå som en plejet kultur i veldefinerede rækker, der muliggør høst af afgrøden og pleje af planterne.
- Hovedafgrøden skal være jævnt fordelt over arealet.
- Afstanden mellem rækkerne i hovedafgrøden må højst være 10 meter.
- De ubefæstede arbejdsarealer i udkanten af marken må på to af markens sider være højst 10 meter brede og på markens øvrige sider højst være 5 meter brede.

Hvis du vil læse om love og regler:

Til dette kapitel har vi brugt bekendtgørelse nr. 81 af 23. januar 2023 om økologisk arealstøtte:

- §§ 5, 6, 7, 8 og 9 om kriterier og forpligtigelser for basisstøtte
- §§ 10, 11, 12 og 13 om kriterier og forpligtigelser for omlægningstillæg
- § 14 og 15 om kriterier og forpligtigelser for frugt/bær-tillæg
- § 16 og 17 om kriterier og forpligtigelser for tillæg for reduceret kvælstoftilførsel

10. Andre regler, du skal kende

10.1 Husk nationale bestemmelser ved etablering af småbiotoper

I forbindelse med etablering af småbiotoper fra 2023 og senere, så skal du være opmærksom på øvrige nationale bestemmelser, som vil kunne gælde for dine småbiotoper. Dette kunne f.eks. være naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttelse af bestemte naturtyper og tilsvarende i naturtypebekendtgørelsen.

Småbiotoper etableret alene under grundbetalingsordningen er ikke undtaget naturbeskyttelseslovens bestemmelser om naturbeskyttede naturtyper (§ 3), da du har mulighed for at anvende dine småbiotoper landbrugsmæssigt hele året. Du har dog mulighed for at søge kommunen om permanent genopdykningsret til småbiotopen for at undgå en eventuel naturbeskyttelse. Det forudsætter dog, at arealet ikke allerede er omfattet af naturbeskyttelsesloven.

Øvrige småbiotoper etableret som følge af GLM 8-kravet eller bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed, hvor du ikke må udføre en landbrugsaktivitet som følge af en helårlig national forpligtelse, er i modsætning til småbiotoper alene under grundbetalingsordningen, midlertidig undtaget naturbeskyttelseslovens bestemmelser i op til et år efter endt forpligtelse.

[Læs mere om muligheden for småbiotoper anvendt under henholdsvis GLM 8-kravet i Vejledning om konditionalitet – Miljøområdet](#)

[Læs mere om muligheden for småbiotoper under bio-ordningen i Vejledning om tilskud til biodiversitet & bæredygtighed 2023](#)

Vær opmærksom på, at der kan være andre nationale forpligtelser end dem, der er nævnt her. Det er dit ansvar at være informeret om hvilke nationale regler, der gælder for dine arealer. Er du i tvivl, kan du kontakte din kommune.

Du skal være opmærksom på, at økologireglerne overholdes, og krav om økologisk såsæd og plante-materiale også gælder ikke-produktive arealer.

10.2 Svig med og misbrug af tilskud

Vi kontrollerer ansøgninger om tilskud for svig med EU-midler. Svig defineres i denne sammenhæng som en forsætlig handling, eller en handling du undlader at gøre, der påvirker din ret til at modtage tilskud eller påvirker, hvor meget du kan få i tilskud. Det kan for eksempel være, hvis:

- dokumenter fra dig er misvisende eller forfalskede
- du ikke lever op til en oplysningspligt
- du anvender midler eller investeringer til et andet formål, end de var tiltænkt og bevilget til.

Vi forbeholder os ret til at kontakte tredjeparter med forbindelse til ansøgninger som en del af kontrol for svig.

Vi anmelder sagen til politiet, hvis vi har mistanke om svig. Uanset resultatet af politianmeldelsen kan du helt eller delvist miste tilskuddet, hvis vi modtager en ansøgning fra dig med forfalskede dokumenter, urigtige eller vildledende oplysninger eller ved at fortie oplysninger. Du kan også risikere bøde, udelukkelse fra at søge tilskud, eller at du skal betale tidligere udbetalt tilskud tilbage.

Du skal føre tilsyn med opgaver, som du som tilskudsmodtager får løst af en tredjepart, f.eks. en konsulent. Gør du ikke det, kan det få konsekvens for dit tilskud, selvom det ikke er dig, der har løst opgaven.

Hvis du vil læse om love og regler:

Til dette afsnit har vi brugt:

Kapitel 10 i [lov nr. 1590 af 28/12/2022 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.](#)

§ 289a i [Lovbekendtgørelse nr. 1360 af 28. september 2022 \(Straffeloven\)](#).

Art. 59 i [Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\)](#).

Kapitel 10 i [lov nr. 1590 af 28/12/2022 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.](#)

§ 289a i [Lovbekendtgørelse nr. 1360 af 28. september 2022 \(Straffeloven\)](#).

Art. 59 i [Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\)](#).

Kapitel 10 i [lov nr. 1590 af 28/12/2022 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.](#)

§ 289a i [Lovbekendtgørelse nr. 1360 af 28. september 2022 \(Straffeloven\)](#).

Art. 59 i [Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\)](#).

10.3 Omgåelse af kriterier og forpligtigelser

Vi kontrollerer også ansøgninger om tilskud for omgåelse af krav og regler. Omgåelse er den betegnelse, vi bruger, hvis en ansøger bevidst forsøger at opnå fordele på grundlag af kunstigt skabte betingelser. Det kan f.eks. være, hvis du deler din bedrift op i flere CVR-numre for at undgå lofter over tilskud for dermed at få mere i tilskud.

Når vi udfører kontrol for omgåelse, ser vi på, om du kan have opnået en konkret økonomisk fordel på baggrund af ejerforhold og relationer til andre ansøgere. Vi vurderer, om dit valg af virksomhedskonstruktion kun har haft til formål at opnå en fordel.

[Gå til vores sider om omgåelse](#)

Hvis du vil læse om love og regler:

Til dette afsnit har vi brugt:

Art. 62 og Art. 59 i [Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\)](#). Art.59 i [Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\)](#). [Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\)](#).

10.4 Force majeure og ekstraordinære omstændigheder

Hvis det på grund af force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder har været umuligt for dig at overholde de krav, der er for at modtage tilskud, kan vi se bort fra den manglende overholdelse, når du opfylder visse krav.

For at vi kan anerkende force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder, skal den indtrufne begivenhed have været en helt usædvanlig situation, som:

- du ikke kunne forudse
- var uden for din kontrol
- reelt har forhindret dig i at opfylde dine forpligtelser.

Du skal desuden, efter vores vurdering, have gjort nok for at sikre dig imod begivenheden.

Hvis du eller dit dødsbo vil anmode om force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder, skal vi have skriftligt besked om det senest 15 arbejdsdage efter det tidspunkt, hvor du eller din stedfortræder er i stand til at give en sådan meddelelse.

Vi kan bede dig om yderligere oplysninger, hvis vi har brug for dem for at kunne vurdere sagen.

Vær opmærksom på, at der skal være sammenhæng mellem årsagen til, at du ikke kunne overholde kravene og tidspunktet for force majeure-begivenheden eller den ekstraordinære omstændighed.

Force majeure og andre ekstraordinære omstændigheder kan bl.a. være, hvis:

- tilskudsmodtager er afgået ved døden
- du som tilskudsmodtager er uarbejdsdygtighed i længere tid
- din bedrift i væsentlig grad bliver berørt af en alvorlig naturkatastrofe
- bedriftens stalde bliver ødelagt ved en ulykke
- hele eller dele af din besætning eller dine afgrøder bliver ramt af en sygdom i husdyrpopulationen (en epizooti), en plantesygdom eller en planteskadegører
- du bliver tvunget til at afstå jord eller fast ejendom til staten, altså hvis hele eller en væsentlig del af din bedrift bliver eksproprieret, og ekspropriationen ikke kunne forudses på tidspunktet for, at du sendte din ansøgning.

Eksemplerne er ikke udtømmende, og der vil altid være tale om en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Hvis du vil læse om love og regler:

Til dette afsnit har vi brugt:

- §§ 13-15 i [Bekendtgørelse nr. 75 af 26. januar 2023 om kontrol og administrative sanktioner for visse tilskudsordninger under den Europæiske Unions fælles landbrugspolitik](#)
- § 9 i [Bekendtgørelse nr. 74 af 26. januar 2023 om ansøgninger m.v. til visse ordninger for landbrugere i Tast selv i 2023](#)
- Art. 3 og Art. 59 i [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\)](#)

10.5 Vi indsamler og behandler dine data

For at vi kan behandle din ansøgning, behandler vi en række af dine data. Som hovedregel afgiver du disse data i forbindelse med din ansøgning, men i visse tilfælde indhenter vi også data fra andre myndigheder.

Vores adgang til at behandle dine data følger af reglerne for det enkelte tilskud, du søger om.

Vi behandler kun data, der er nødvendige og relevante for det tilskud, der søges. Vi behandler disse data for at sagsbehandle, administrere, udbetale og kontrollere de specifikke tilskud.

I særlige tilfælde kan vi videregive eller offentliggøre dine data. Dog kun hvis vi ved lov er forpligtet til det.

Når vi behandler dine personoplysninger, har du en række rettigheder, blandt andet retten til at søge indsigt i, hvilke personoplysninger vi har registreret om dig. Du har også ret til at få rettet, slettet eller blokeret eventuelt urigtige eller vildledende oplysninger.

[Gå til vores sider med detaljerede oplysninger om vores behandling af dine data](#)

Hvis du vil læse om love og regler:

Til dette afsnit har vi brugt:

- Databeskyttelsesforordningen - [Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger mv.](#)
- Databeskyttelsesloven - [Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger \(databeskyttelsesloven\)](#)
- Forvaltningsloven - [Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014](#)
- Offentlighedsloven - [Lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020](#)

10.6 Hvis du vil klage over en afgørelse fra os

Du vil kunne klage over vores afgørelser til Miljø- og Fødevareklagenævnet via deres klageportal. Det vil altid stå beskrevet i den enkelte afgørelse fra os, hvordan du skal gøre, hvis du vil klage.

En klage skal altid sendes inden 4 uger fra den dag, hvor du fik afgørelsen.

Ring eller skriv til os, hvis du er tvivl om, hvordan du klager.

Du kan læse mere om reglerne for bl.a. indgivelse af klage, frister, gebyrer m.v., der gælder for Miljø- og Fødevareklagenævnet, i lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Herudover kan du orientere dig om klageprocessen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside.

Hvis du vil læse om love og regler:

Til dette afsnit har vi brugt reglerne for bl.a. indgivelse af klage, frister, gebyrer m.v., der gælder for Miljø- og Fødevareklagenævnet, i lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

11. Retsgrundlag

11.1 Hvor kan du finde reglerne?

Reglerne af betydning for økologisk arealstøtte findes i følgende forordninger, love og bekendtgørelser, herunder både EU-regler og danske regler.

11.2 EU-regler

- [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2021/2115 af 2. december 2021 om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget \(EGFL\) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne \(ELFUL\), og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1305/2013 og \(EU\) nr. 1307/2013 \(CAP-planforordning\)](#)
- [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\)](#)
- [Kommissionens Delegerede Forordning \(EU\) 2022/1172 af 4. maj 2022 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2116 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem i den fælles landbrugspolitik og anvendelse og beregning af administrative sanktioner i forbindelse med konditionalitet](#)
- [Kommissionens Gennemførelsesforordning \(EU\) 2022/1173 af 31. maj 2022 om regler for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2021/2116 for så vidt angår det integrerede system for forvaltning og kontrol under den fælles landbrugspolitik](#)
- [Databeskyttelsesforordningen - Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger mv.](#)

11.3 Danske regler

- [Bekendtgørelse nr. 81 af 23. januar 2023 om økologisk arealstøtte for 2023](#)
- [Lov nr. 338 af 2. april 2019 om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag](#)
- [Databeskyttelsesloven - Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger \(databeskyttelsesloven\)](#)
- [Lov nr. 1590 af 28. december 2022 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.](#)
- [Bekendtgørelse nr. 989 af 28. juni 2023 om konditionalitet for 2023 med senere ændringer](#)
- [Bekendtgørelse nr. 74 af 26. januar 2023 om ansøgninger m.v. til visse ordninger for landbrugere i Tast selv i 2023 med senere ændringer](#)
- [Bekendtgørelse nr. 75 af 26. januar 2023 om kontrol og administrative sanktioner for visse tilskudsordninger under den Europæiske Unions fælles landbrugspolitik med senere ændringer i Bekendtgørelse nr. 144 af 7. februar 2023 om ændring af bekendtgørelse om kontrol og administrative sanktioner for visse tilskudsordninger under Den Europæiske Unions fælles landbrugspolitik](#)
- [Bekendtgørelse nr. 131 af 7. februar 2023 om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2023](#)
- [Bekendtgørelse nr. 1602 af 28. december 2022 om kundgørelse af Landbrugsstyrelsens kort](#)

Bilag 1. Eksempler vedr. bagatelgrænse vedr. omlægningstillæg

Vi har beskrevet i kapitel 3, at du skal betale omlægningstillægget tilbage (plus evt. sanktion), hvis arealet ikke er omlagt til økologisk jordbrug i hele den flerårige periode. Der er dog en bagatelgrænse for, hvornår omlægningstillægget skal betales tilbage, hvis arealet ikke drives økologisk. Omlægningstillægget skal ikke betales tilbage, hvis det samlede areal, der ikke længere er omlagt til økologisk jordbrug, er mindre end 2 ha.

Hvis det er mere end 2 ha af bedriftens areal, der ikke længere er omlagt til økologisk jordbrug, så vil vi kræve omlægningstillægget tilbage for de marker, hvor det er mere end 10 pct. af markens areal, der ikke længere er økologisk.

Vi kræver kun omlægningstillægget tilbagebetalt for det areal, der ikke længere er omlagt eller under omlægning til økologisk jordbrugsproduktion.

Nedenfor er anført et eksempel, der viser, at ikke-økologiske arealer i et kalenderår videreføres til efterfølgende kalenderår, hvis arealerne som følge af bagatelgrænsen ikke er omfattet af krav om tilbagebetaling af omlægningstillægget.

Bagatelgrænsen beregnes ud fra det areal, der er udbetalt omlægningstillæg til. Hvis omlægningstillægget i tidligere år er krævet tilbagebetalt for et areal, indgår dette areal ikke efterfølgende i beregningen af bagatelgrænsen.

Eksempel 1:

Der er for ansøgningsåret 2023 udbetalt omlægningstillæg for 15 ha til hhv. mark 1 på 3 ha, mark 2 på 6 ha og mark 3 på 6 ha. Den 3-årige efterfølgende periode med krav om økologisk drift er derfor 2024-2026.

Figur 5: Marker, hvortil der er udbetalt omlægningstillæg i 2023

Figur 6: Rød farve markerer arealer, der ikke længere drives økologisk. Omlægningstillægget for de 2 ha på mark 1, der ikke drives økologisk, skal betales tilbage. Da reglen om 10 pct. ikke overskrides for mark 2, så skal omlægningstillægget for 1 ha på mark 2 ikke betales tilbage i 2024.

I 2024 ophører samlet 2,5 ha med at være økologisk på mark 1 og mark 2. I 2024 er kravet om økologisk drift derfor overtrådt for mere end 2 ha. For mark 1 udgør den ikke-økologiske del 2 ha ud af 3 ha. Det udgør altså over 10 pct. af markens areal med omlægningstillæg, og derfor kræves omlægningstillægget for de 2 ha på mark 1 tilbagebetalt. For mark 2 udgør den ikke-økologiske del 0,5 ha ud af 6 ha. Det udgør under 10 pct. af markens areal med omlægningstillæg, og omlægningstillægget for mark 2 kræves derfor ikke tilbagebetalt.

Figur 7: Gul farve markerer, at omlægningstillægget er tilbagebetalt. Den røde farve markerer, at arealet ikke drives økologisk. Omlægningstillægget for de 3 ha på mark 2, der ikke drives økologisk, skal betales tilbage i 2025.

I 2025 beregnes bagatelgrænsen nu ud fra et samlet areal på 13 ha, dvs. de oprindelige 15 ha fratrukket 2 ha, for hvilke omlægningstillægget er krævet tilbagebetalt i 2024. I 2025 ophører yderligere 3 hektar med at være økologiske. Nu er det kun 10 ha, der fortsat er omlagt til økologisk jordbrug. Det samlede ikke-økologiske areal, hvortil der er udbetalt omlægningstillæg, er herefter 3,5 ha. Bemærk, at ud af de 3,5 ha er 0,5 ha videreført fra 2024, hvor omlægningstillægget for 0,5 ha fra mark 2 ikke blev tilbagebetalt. De 3,5 ha ophørte med økologisk drift i 2025 fordeler sig med 3 ha på mark 2 og 0,5 ha på mark 3. For mark 2 udgør det ikke-økologiske areal herefter 3 ha. Det ikke-økologiske areal på mark 2 udgør dermed over 10 pct. af markens areal. Omlægningstillægget kræves derfor tilbagebetalt for 3 ha på mark 2. For mark 3 ophører den økologiske drift på 0,5 ha, der udgør under 10 pct. af markens størrelse på 6 ha, og derfor er der ikke et krav om tilbagebetaling for mark 3.

I 2026 opretholdes den økologiske drift på de resterende 10 ha, hvor omlægningstillægget ikke er tilbagebetalt.

Bemærk, at ovenstående eksempel alene vedrører en bedrift, der har fået udbetalt omlægningstillæg i 2023. Havde bedriften også fået udbetalt omlægningstillæg i 2024, ville der skulle udføres tilsvarende beregninger med henblik på tilbagebetaling af omlægningstillægget.

Hvis du vil læse om love og regler:

- Til dette kapitel har vi brugt bekendtgørelse nr. 81 af 23. januar 2023 om økologisk arealstøtte:
- § 11 om regler for bagatelgrænsen under omlægningstillægget

Bilag 2 Oversigt over afgrøder, der er berettigede til frugt/bær-tillæg

Nedenfor kan du se de afgrøder, der er tilskudsberettigede til frugt/bær-tillæg samt minimumsplantetallet for den enkelte afgrøde.

Afgrødekode	Afgrøde	Plantetal pr. ha
489	Havtorn (<i>Hippophae rhamnoides</i>)	1.200
490	Hassel, træ (<i>Corylus avellana</i>)	225
491	Storfrugtet tranebær (<i>Vaccinium macrocarpon</i>)	20.000
492	Tyttebær (<i>Vaccinium vitis - idaea</i>)	30.000
493	Surbær (<i>Aronia -melanocarpa</i>)	1.500
494	Japan kvæde (<i>Chaenomeles speciosa</i> eller <i>Chaenomeles speciosa x japonica</i>)	1.500
495	Morbær (<i>Morus spp</i>)	600
509	Trækvæde (<i>Cydonia oblonga</i>)	400
513	Jordbær (<i>Fragaria x ananassa</i>)	20.000
514	Solbær (<i>Ribes nigrum</i>)	1.500
515	Ribs (<i>Ribes rubrum</i>)	1.500
516	Stikkelsbær (<i>Ribes uva-crispa</i>)	1.500
517	Brombær (<i>Rubus plicatus</i> eller <i>Rubus fruticosus</i>)	1.200
518	Hindbær (<i>Rubus idaeus</i>)	2.000
519	Blåbær (<i>Vaccinium myrtillus</i> eller <i>Vaccinium corymbosum</i>)	1.500
520	Surkirsebær (<i>Prunus cerasus</i>) uden undervækst af græs	300
521	Surkirsebær (<i>Prunus cerasus</i>) med undervækst af græs	300
522	Blomme (<i>Prunus domestica</i>) uden undervækst af græs	400
523	Blomme (<i>Prunus domestica</i>) med undervækst af græs	400
524	Sødkirsebær (<i>Prunus avium</i>) uden undervækst af græs	400
525	Sødkirsebær (<i>Prunus avium</i>) med undervækst af græs	400
526	Hyld (<i>Sambucus nigra</i>)	600

Afgrødekode	Afgrøde	Plantetal pr. ha
527	Hassel (<i>Corylus maxima</i>)	600
528	Æbler (<i>Malus domestica</i>)	400
529	Pærer (<i>Pyrus communis</i>)	400
530	Vindrue (<i>Vitis spp</i>)	1.500
534	Hyben (<i>Rosa rugosa</i> eller <i>Rosa canina</i>)	1.500
535	Bærmispel (<i>Amelanchier laevis</i> eller <i>Amelanchier alnifolia</i>)	1.200
536	Spisedruer (<i>Vitis ssp</i>)	1.500
537	Valnød (almindelig) (<i>Juglans regia L.</i>) podede planter på arealer tilplantet efter 31. januar 2023	100
538	Kastanje (ægte) (<i>Castanea sativa</i> eller <i>Castanea crenata</i>) podede planter på arealer tilplantet efter 31. januar 2023	100

Hvis du vil læse om love og regler:

Til dette kapitel har vi brugt Bekendtgørelse nr. 81 af 23. januar 2023 om økologisk arealstøtte:

- § 15 om regler for minimumsplantetal under frugt/bær-tillægget

Bilag 3 Sammenligning mellem bioordningen økologisk arealstøtte og den flerårige tilsagnsordning økologisk arealtilskud (ØA LDP)

Her kan du læse om de væsentligste forskelle mellem bioordningen økologisk arealstøtte og den flerårige tilsagnsordning økologisk arealtilskud.

	Økologisk arealstøtte (et-årig bioordning med flerårig forpligtelse på omlægnings-tillægget)	Økologisk arealtilskud (ØA LDP) (fler-årig tilsagnsordning)
Varighed	<p>Økologisk arealstøtte er en et-årig ordning, dvs. du skal kun opfylde betingelserne i det kalenderår, hvor du søger tilskud.</p> <p>Bemærk dog, at der gælder et flerårigt krav om økologisk drift, hvis du søger omlægningsstillæg. Læs mere i kapitel 3 og bilag 1.</p> <p>Tilskuddet udbetales for et kalenderår. Forpligtelserne herunder til økologisk drift skal opfyldes i hele kalenderåret.</p>	<p>Økologisk Arealtilskud er en flerårig ordning, hvor du skal opfylde betingelserne i hele tilsagnsperioden. Husk at anmelde dine marker i fællesskemaet, hvis du har tilsagn om Økologisk Arealtilskud. Hvis du ikke anmelder dine tilsagnsarealer hvert år i tilsagnsperioden, så bortfalder tilsagnet, og vi kræver tidligere udbetalt tilskud for arealet tilbage.</p> <p>Tilskuddet udbetales for et givet tilsagnsår, der løber fra 1. september til 31. august.</p>
Tilsagn	Du skal ikke søge om tilsagn, hvis du vil søge økologisk arealstøtte. Du skal blot søge om tilskuddet i fællesskemaet.	Det er ikke muligt at søge nye tilsagn om basistilskud. Hvis du har et eksisterende tilsagn om økologisk arealtilskud, kan du for den resterende tilsagnsperiode søge om at tilføje et tilsagn om tillæg for reduceret kvælstoftilførsel eller tilsagn om frugt/bær-tillæg.
Producent-skifte	<p>Du skal ikke indsende producentskifteerklæring vedr. arealer, hvor du har søgt økologisk arealstøtte. Tilskuddet bliver udbetalt til den ansøger, der har søgt tilskuddet. Denne ansøger er også ansvarlig for, at kravene i ordningen bliver opfyldt i hele ansøgningsåret</p> <p>Du skal fortsat huske at anmelde producentskifte til Jordbrugskontrol vedr. økologisk jordbrug.</p> <p>Læs mere om, hvordan du anmelder ændringer i økologisk status på Producentskifte</p>	<p>Hvis du overdrager et areal med tilsagn om økologisk arealtilskud, skal du huske at anmelde producentskifte vedr. både tilsagnet og økologisk status.</p> <p>Du kan læse mere om producentskifte af tilsagn om økologisk arealtilskud enten i Vejledning om økologisk arealtilskud Link til Vejledning om økologisk arealtilskud eller på siden om Producentskifte</p>

	Økologisk arealstøtte (et-årig bioordning med flerårig forpligtelse på omlægnings-tillægget)	Økologisk arealtilskud (ØA LDP) (fler-årig tilsagnsordning)
Grundbetaling	Hvis du vil have udbetalt økologisk arealstøtte til et areal, så skal du også søge og få udbetalt grundbetaling til arealet.	Det er krav for udbetaling af økologisk arealtilskud, at arealet opfylder betingelser i grundbetalingsordningen. Det er ikke et krav for at opretholde tilsagn, at der søges grundbetaling.
Tilskuddets størrelse	Basisstøtte: 1.200 kr./ha Omlægningstillæg: 1.600 kr./ha Reduceret kvælstoftilførsel: 650 kr./ha Frugt/bær-tillæg: 4.000 kr./ha Det udbetalte tilskud pr. ha kan dog være anderledes, læs mere i kapitel 1.2 "Hvor stort er tilskuddet?"	Basistilskud: 870 kr./ha Omlægningstillæg: 1.200 kr./ha Tillæg for reduceret kvælstoftilførsel: 500 kr./ha Frugt/bær-tillæg: 4.000 kr./ha
Omlægnings-tillæg	Det er både nye og eksisterende økologiske bedrifter, der nu kan søge omlægningstillæg til arealer, der omlægges fra konventionel til økologisk jordbrug. Når du søger omlægningstillæg under økologisk arealstøtte, gælder et flerårigt krav om fortsat økologisk drift efter ansøgningsåret. Det flerårige krav bortfalder ikke ifm. producentskifte (med mindre omlægningstillægget tilbagebetales). Læs mere om omlægningstillægget i kapitel 3 og bilag 1.	Hvis du har et eksisterende tilsagn om basistilskud og omlægningstillæg, skal du opfylde betingelserne, herunder krav om økologisk drift, i den resterende tilsagnsperiode. Tilsagnet kan dog bortfalde i forbindelse med producentskifte. Du kan læse mere på siden om Producentskifte Bemærk, at du ikke kan søge udbetaling af omlægningstillæg under Økologisk Arealtilskud.
Græsarealer	Græsarealer skal opfylde kravene under grundbetalingsordningen, dvs. arealet skal enten afgræsses, eller arealet skal slås senest 25. oktober.	Græsarealer skal enten afgræsses senest 15. september, eller der skal tages minimum et slæt i periode 1. juni – 15. september. Alternativt kan arealet anvendes til grøngødning.

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

www.lbst.dk